

Bruxelles, 12 decembrie 2023
(OR. en)

16707/23

ELARG 94
COWEB 162
COEST 669

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului
Destinatar: Delegațiile
Subiect: Concluziile Consiliului privind extinderea

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind extinderea, astfel cum au fost aprobate de Consiliu la 12 decembrie 2023.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND EXTINDEREA

1. Consiliul ia act de Comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 privind politica de extindere a UE, care conține rapoartele privind Muntenegrul, Serbia, Macedonia de Nord, Albania, Turcia, Bosnia și Herțegovina, Kosovo*, Ucraina, Republica Moldova (denumită în continuare Moldova) și Georgia.
2. Consiliul își reafirmă angajamentul cu privire la extindere în concordanță cu consensul reînnoit privind extinderea aprobat de Consiliul European din decembrie 2006 și cu concluziile ulterioare ale Consiliului și ale Consiliului European. În conformitate cu concluziile anterioare ale Consiliului și în cadrul criteriilor politice de la Copenhaga, Consiliul reafirmă necesitatea unei condiționalități echitabile și riguroase, a principiului meritelor proprii și a reversibilității. Consiliul subliniază că este important să se asigure faptul că UE își poate menține și aprofunda propria dezvoltare, inclusiv capacitatea de a integra noi membri. Consiliul se așteaptă în continuare ca partenerii să își asume responsabilitățile și să demonstreze credibilitatea angajamentelor lor, precum și voință politică prin punerea în aplicare a reformelor necesare și prin progrese concrete în ceea ce privește elementele fundamentale.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.

3. Extinderea este o investiție geostrategică în pace, securitate, stabilitate și prosperitate. Aceasta este un factor determinant pentru îmbunătățirea situației economice și sociale a cetățenilor europeni, reducând disparitățile dintre țări, și trebuie să promoveze valorile pe care se întemeiază Uniunea. În perspectiva unei Uniuni și mai extinse, atât UE, cât și viitoarele state membre trebuie să fie pregătite. Țările care aspiră să devină membri trebuie să își intensifice eforturile de reformă, în special în domeniul statului de drept, în conformitate cu natura bazată pe merit a procesului de aderare și cu asistența UE. În paralel, Uniunea trebuie să întreprindă lucrările pregătitoare interne de care este nevoie și reformele necesare. Ne vom stabili ambițiile pe termen lung și modalitățile de realizare a acestora. Vom aborda întrebări esențiale legate de prioritățile și politicile noastre, precum și de capacitatea noastră de acțiune. Acest lucru va face UE mai puternică și va consolida suveranitatea europeană.
4. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei arată că extinderea este, de asemenea, o prioritate strategică. Reamintind, în acest context, Agenda de la Salonic din 2003 și concluziile Consiliului European din iunie 2022, Consiliul își confirmă angajamentul deplin și neechivoc față de perspectiva aderării la UE a Balcanilor de Vest, Ucrainei, Moldovei și Georgiei, reiterând faptul că viitorul acestora este în Uniunea Europeană. Turcia rămâne o țară candidată și un partener-cheie în numeroase domenii de interes comun.
5. Respectarea valorilor pe care se întemeiază UE și angajamentul de a le promova, precum și îndeplinirea obligațiilor necesare pentru aderarea la UE sunt esențiale pentru toți partenerii care aspiră să adere la UE. Consiliul reiterează că supremația legii este o valoare fundamentală pe care se întemeiază UE și rămâne o condiție indispensabilă pentru înregistrarea de progrese în direcția aderării la UE. Realizările susținute și ireversibile în materie de reformă în ceea ce privește statul de drept și drepturile fundamentale, funcționarea instituțiilor democratice, inclusiv depolarizarea, administrația publică și criteriile economice rămân principalele criterii de referință în raport cu care se evaluează progresele înregistrate în direcția aderării la UE.

6. Protecția drepturilor fundamentale se află în centrul valorilor UE. Consiliul acordă o atenție deosebită progreselor înregistrate de parteneri în acest domeniu, reamintind că măsurile credibile de remediere a deficiențelor raportate reprezintă o prioritate generală. În acest context, Consiliul reiterează importanța apărării drepturilor copiilor, precum și a drepturilor și a tratamentului nediscriminatoriu ale persoanelor care aparțin minorităților și ale persoanelor aflate în situații vulnerabile, precum romii, persoanele cu dizabilități și persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI), precum și ale persoanelor care aparțin minorităților naționale. În ceea ce privește egalitatea de gen, Consiliul reiterează că trebuie să se asigure capacitatea femeilor și a fetelor, precum și exercitarea deplină de către acestea a drepturilor lor fundamentale. Consiliul reamintește că libertatea de exprimare, libertatea și pluralismul mass-mediei sunt elemente esențiale ale unei societăți democratice, iar rezultatele concrete și tangibile în aceste domenii de importanță majoră rămân esențiale.
7. Consiliul subliniază, de asemenea, necesitatea ca partenerii să înregistreze progrese în ceea ce privește reforma cuprinzătoare a justiției, lupta împotriva corupției, inclusiv dezoligarhizarea, și lupta împotriva criminalității organizate. Consiliul reamintește că, în lupta împotriva criminalității organizate, sunt în continuare necesare rezultate solide în ceea ce privește condamnările definitive și sechestrarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni.
8. În Balcanii de Vest, sunt necesare în continuare eforturi decisive pentru a promova reconcilierea și stabilitatea regională, inclusiv pentru a se ajunge la soluții clare în ceea ce privește chestiunile și disputele bilaterale ale partenerilor, care își au rădăcinile în moștenirea trecutului, în concordanță cu dreptul internațional și principiile consacrate, inclusiv cu Acordul privind chestiunile succesoriale.
9. Consiliul subliniază cu fermitate importanța majoră a aprofundării în continuare a cooperării în chestiuni de politică externă, dar și faptul că Uniunea se așteaptă ca partenerii săi să se alinieze pe deplin la politica externă și de securitate comună (PESC) a UE, inclusiv la măsurile restrictive, un aspect-cheie al procesului de integrare în UE și o expresie puternică a alegerii strategice făcute de un partener, precum și a poziției sale într-o comunitate de valori. UE continuă să fie alături de partenerii săi și să ofere asistență în special celor care sunt pe deplin aliniați, inclusiv în vederea sporirii rezilienței acestora în raport cu amenințările hibride. Prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE, inclusiv a celor adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei rămâne de o importanță capitală.

10. Consiliul salută cooperarea de succes cu partenerii în domeniul combaterii amenințărilor hibride, precum și în domeniul combaterii terorismului, a radicalizării și a criminalității organizate și își menține angajamentul de a aprofunda în continuare cooperarea în aceste domenii. Combaterea activităților de manipulare a informațiilor, inclusiv a dezinformării, rămâne o prioritate importantă. Consiliul reamintește că Uniunea Europeană își va intensifica colaborarea cu partenerii pentru a contracara discursurile false ale Rusiei și dezinformarea cu privire la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.
11. Migrația ilegală continuă să fie o provocare majoră și necesită o cooperare și o coordonare continue cu toți partenerii. Consiliul felicită partenerii din Balcanii de Vest pentru cooperarea lor constructivă și Turcia pentru eforturile sale neîntrerupte de a găzdui una dintre cele mai mari populații de refugiați din lume. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța crucială a armonizării de către parteneri a politicilor lor în materie de vize cu UE.
12. Consiliul îi îndeamnă pe toți partenerii să le comunice cetățenilor lor în mod clar avantajele și obligațiile pe care le implică integrarea europeană, precum și propriul angajament față de valorile UE și față de reformele necesare.
13. UE își va consolida și intensifica în continuare sprijinul la toate nivelurile pentru transformarea politică, economică și socială a viitoarelor state membre ale UE, pe baza progreselor concrete înregistrate în ceea ce privește supremația legii și reformele socioeconomice, precum și pe baza aderării partenerilor la valorile, normele și standardele UE. UE va acorda în continuare asistență financiară și tehnică substanțială partenerilor, în special prin intermediul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) și al Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală (IVCDCI – Europa globală), precum și prin înfrățire instituțională și TAIEX. În conformitate cu principiile condiționalității și politicii în primul rând, această asistență financiară este menită să ajute partenerii să adopte reforme și să realizeze alinierea deplină la acquis-ul UE.

14. Consiliul își menține angajamentul de a aduce partenerii mai aproape de UE, de a pregăti terenul pentru aderare și de a aduce beneficii concrete cetățenilor lor încă din timpul procesului de extindere. În acest scop, Consiliul încurajează explorarea unor măsuri suplimentare menite să implementeze în continuare integrarea treptată într-un mod reversibil și bazat pe merit, în concordanță cu ce a stabilit Consiliul European din iunie 2022. Consiliul subliniază importanța utilizării depline a potențialului instrumentelor juridice existente și așteaptă cu interes examinarea propunerilor de continuare a integrării treptate către aderarea deplină, inclusiv de aprofundare în continuare a cooperării sectoriale a UE cu partenerii săi în domenii de interes comun, pe baza metodologiei de extindere revizuite. În acest context, Consiliul ia act de Comunicarea Comisiei privind un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest, care urmărește să accelereze convergența socioeconomică dintre Balcanii de Vest și UE, pe baza unor condiționalități stricte, și să încurajeze regiunea să accelereze ritmul reformelor legate de UE privind elementele fundamentale în sprijinul căii lor către UE. Se preconizează că punerea sa în aplicare propusă va fi legată, printre altele, de progresele înregistrate în ceea ce privește acquis-ul, de cooperarea regională și de angajamentul constructiv din partea Serbiei și a Kosovoului în cadrul dialogului facilitat de UE. Politica regională a Parteneriatului estic va continua, de asemenea, să sprijine Ucraina, Moldova și Georgia pe calea lor către UE.

MUNTENEGRU

15. Consiliul salută formarea noului guvern și îl încurajează să avanseze rapid Muntenegrul pe calea către UE și în direcția strategică. Este nevoie de un consens politic și de voință politică pentru a restabili de urgență funcționalitatea instituțiilor democratice și pentru a îndeplini angajamentele de reformă de lungă durată.
16. Consiliul salută progresele generale înregistrate până în prezent în negocierile de aderare, cele 33 de capitole examinate fiind deschise, iar 3 fiind închise în mod provizoriu. Muntenegrul ar trebui să își reorienteze fără întârziere eforturile către îndeplinirea criteriilor de referință intermediare prevăzute în capitolele 23 și 24 privind statul de drept. Niciun alt capitol nu va fi închis provizoriu înainte de încheierea acestei etape. Consiliul reamintește că este esențial să se înregistreze progrese cu privire la aceste capitole, iar aceste progrese vor continua să determine ritmul negocierilor de aderare în ansamblu.

17. Consiliul reamintește necesitatea urgentă de a restabili funcționarea principalelor organisme judiciare, în special prin finalizarea numirilor încă pendinte, și de a accelera și aprofunda punerea în aplicare a principalelor reforme judiciare, pentru a garanta un sistem judiciar independent, eficient și de înaltă calitate. Consiliul salută numirea celui de al șaptelea judecător al Curții Constituționale, care este în prezent pe deplin operațională.
18. Consiliul încurajează Muntenegrul să își intensifice eforturile, în special în domenii critice cum ar fi lupta împotriva corupției și a criminalității organizate. Luând act de progresele înregistrate, este necesar ca Muntenegrul să își îmbunătățească rezultatele în ceea ce privește anchetele, urmărirea penală, și condamnările definitive, precum și sechestrarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni.
19. Luând act de unele progrese, Consiliul încurajează, de asemenea, Muntenegrul să își intensifice eforturile în domeniul libertății de exprimare și al libertății mass-mediei, inclusiv în ceea ce privește protecția instituțională a jurnaliștilor împotriva tuturor formelor de violență.
20. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul salută revirimentul puternic și creșterea constantă a economiei, stabilitatea sectoarelor bancar și financiar și îmbunătățirea pieței forței de muncă. Consiliul încurajează Muntenegrul să pună în aplicare reforme structurale, să reducă datoria publică și să își continue eforturile de consolidare a guvernantei și a transparenței fiscale.
21. Consiliul salută angajamentul guvernului de a dezvolta și mai mult cooperarea regională și de a promova relațiile de bună vecinătate.
22. Consiliul felicită călduros Muntenegrul pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și pentru alinierea sa deplină, fermă și de lungă durată la PESC a UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – un semnal puternic al angajamentului strategic al Muntenegrului față de calea sa către UE. De asemenea, salută participarea activă și neîntreruptă a Muntenegrului la misiunile și operațiile UE din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC).

SERBIA

23. Reamintind concluziile sale din 13 decembrie 2022, Consiliul subliniază importanța unei voințe politice puternice și a coerenței în punerea în aplicare a reformelor legate de UE pentru a realiza opțiunea strategică a Serbiei de a adera la UE. Consiliul reamintește că progresele realizate de Serbia în ceea ce privește statul de drept și normalizarea relațiilor cu Kosovo vor continua să determine ritmul general al negocierilor de aderare.
24. Consiliul salută progresele generale înregistrate în negocierile de aderare până în prezent, 22 din 35 de capitole de negociere fiind deschise, iar 2 capitole fiind închise în mod provizoriu. Serbia ar trebui să își orienteze în continuare eforturile către îndeplinirea criteriilor de referință intermediare prevăzute în capitolele 23 și 24 privind statul de drept. Consiliul salută adoptarea la timp a cinci legi de punere în aplicare a modificărilor constituționale din 2022. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare și un angajament politic pentru punerea în aplicare a reformelor în domenii fundamentale, inclusiv în ceea ce privește sistemul judiciar. Serbia trebuie, de asemenea, să acorde în continuare o atenție deosebită respectării depline a drepturilor fundamentale, inclusiv protecției grupurilor celor mai vulnerabile, precum și tratamentului nediscriminatoriu al persoanelor care aparțin minorităților pe întreg teritoriul țării.
25. Consiliul subliniază necesitatea ca Serbia să își intensifice eforturile în lupta împotriva corupției și a criminalității organizate. Serbia trebuie de asemenea să obțină rezultate concrete și un bilanț convingător cu anchete, urmăriri penale, condamnări definitive efective, precum și cu înghețarea și confiscarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni.
26. Consiliul își reiterează îngrijorarea cu privire la progresele limitate în ceea ce privește îmbunătățirea mediului general al libertății de exprimare și al independenței mass-mediei. Consiliul încurajează Serbia să își intensifice eforturile privind punerea în aplicare în mod eficace a planului său de acțiune privind strategia în domeniul mass-mediei.
27. Consiliul își reiterează apelul către autoritățile sârbe să comunice în mod obiectiv și fără ambiguitate cu privire la UE și să se implice activ în prevenirea și combaterea tuturor formelor de dezinformare și de acțiuni străine de manipulare a informațiilor de pe toate canalele mediatice.

28. Consiliul continuă să sublinieze importanța unei cooperări regionale semnificative în gestionarea la nivel intern a crimelor de război și în rezolvarea cazurilor nesoluționate de persoane dispărute, precum și importanța cooperării depline cu Mecanismul Internațional Însărcinat cu Exercițarea Funcțiilor Restante ale Tribunalului Penal. Nu ar trebui să existe sprijin pentru infractorii de război condamnați ori pentru glorificarea sau negarea crimelor lor.
29. Pentru a îmbunătăți condițiile pentru buna funcționare a instituțiilor democratice, Consiliul încurajează ferm Serbia să abordeze recomandările de lungă durată ale organismelor OSCE/ODIHR și ale Consiliului European, inclusiv pe cele referitoare la aspecte-cheie ale procesului electoral.
30. Consiliul ia act de evaluarea Comisiei potrivit căreia Serbia își menține nivelul de pregătire în ceea ce privește criteriile de deschidere din clusterul 3 (Competitivitate și creștere economică incluzivă). Deși Consiliul salută nivelul bun de pregătire al Serbiei cu privire la criteriile economice, acesta încurajează Serbia să dea un impuls suplimentar sectorului privat prin accelerarea reformelor structurale ale administrației publice și ale guvernantei întreprinderilor de stat.
31. Consiliul salută faptul că Serbia și-a menținut angajamentul într-o serie de inițiative de cooperare regională și încurajează Serbia să consolideze în continuare relațiile de bună vecinătate și să contribuie la stabilitate și reconciliere cu toți partenerii din regiune.
32. Consiliul își reiterează așteptările sale ferme ca Serbia să își intensifice eforturile către alinierea deplină la pozițiile din domeniul politicii externe și de securitate comune a UE și la măsurile restrictive, inclusiv în ceea ce privește Rusia și Belarus, ca o chestiune de maximă prioritate. De asemenea, Consiliul invită autoritățile sârbe să se abțină de la acțiuni și declarații împotriva pozițiilor UE privind politica externă și alte chestiuni strategice. Consiliul ia act de asistența umanitară și de altă natură acordată de Serbia Ucrainei. De asemenea, Consiliul salută cooperarea îmbunătățită a Serbiei cu UE în ceea ce privește prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE și încurajează Serbia să continue aceste eforturi. Consiliul salută participarea activă și neîntreruptă și contribuția importantă a Serbiei la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC a UE.

33. Deși recunoaște progresele înregistrate în această privință, Consiliul continuă să sublinieze necesitatea ca Serbia să își îndeplinească pe deplin angajamentul de aliniere la politica UE în domeniul vizelor.
34. Consiliul reiterează faptul că nu există nicio justificare pentru violență și condamnă cu fermitate actele de violență comise la 29 mai 2023 de protestatarii sârbi kosovari împotriva cetățenilor, trupelor KFOR, autorităților de aplicare a legii și mass-mediei și atacul violent împotriva poliției kosovare din 24 septembrie 2023 în nordul Kosovoului. Consiliul se așteaptă ca Serbia să coopereze pe deplin și să ia toate măsurile necesare pentru a-i aresta și a-i aduce rapid în fața justiției pe autorii atacurilor. Consiliul regretă faptul că Serbia a luat măsuri insuficiente în acest sens. Consiliul își exprimă îngrijorarea cu privire la acumularea repetată de forțe militare de către Serbia în vecinătatea Kosovoului și ia act de reducerea ulterioară a trupelor și a echipamentelor. Serbia și Kosovo trebuie să depună în continuare eforturi susținute pentru detensionarea situației, să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea genera tensiuni și violență și să pună capăt retoricii care generează dezbinări. Consiliul salută faptul că Serbia a luat unele măsuri în direcția cea bună, inclusiv prin încurajarea publică a sârbilor kosovari să participe la alegerile locale din nordul Kosovoului. Serbia ar trebui, de asemenea, să încurajeze sârbii kosovari să revină la instituțiile pe care le-au părăsit. Consiliul reamintește că, în conformitate cu concluziile Consiliului European din 26-27 octombrie 2023, faptul că părțile nu dezamorsează tensiunile va avea consecințe.
35. Consiliul se așteaptă ca atât Serbia, cât și Kosovo să găsească o soluție durabilă la situația din nordul Kosovoului, care să garanteze siguranța, securitatea și democrația participativă pentru toți cetățenii.
36. Consiliul se așteaptă ca Serbia să se angajeze fără întârziere în dialogul facilitat de UE, cu bună-credință și cu deschidere către compromis în vederea ajungerii la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Kosovo cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE. Acest acord ar trebui să abordeze toate chestiunile-cheie nesoluționate și, astfel, să contribuie la stabilitatea regională. Normalizarea relațiilor și punerea în aplicare a angajamentelor din cadrul dialogului sunt condiții esențiale pe calea europeană a ambelor părți și, dacă nu se înregistrează progrese, ambele riscă să piardă oportunități importante.

37. Consiliul salută Acordul privind calea către normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia și anexa de punere în aplicare a acestuia, adoptate în februarie și martie 2023, și regretă că cele două părți nu pun în aplicare acest acord, nici celelalte acorduri la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE, condus de Înalțul Reprezentant și sprijinit de reprezentantul special al UE. Consiliul solicită Serbiei și Kosovoului să asigure respectarea deplină și punerea în aplicare a acestor acorduri, fără întârziere sau condiții prealabile. Aceasta include instituirea asociației/comunității municipalităților cu majoritate sârbă. Consiliul salută disponibilitatea Serbiei și a Kosovoului de a accepta proiectul de statut prezentat părților de către mediatorul UE, plecând de la premisa că trebuie depuse eforturi suplimentare pe această bază.
38. Consiliul solicită Comisiei și Înalțului Reprezentant să propună de urgență Consiliului, înainte de sfârșitul lunii ianuarie 2024, modificarea criteriilor de referință din capitolul 35 din negocierile de aderare a Serbiei, pentru a reflecta obligațiile Serbiei care decurg din acord și din anexa de punere în aplicare a acestuia.

MACEDONIA DE NORD

39. Reamintind concluziile Consiliului din iulie 2022, Consiliul salută prima conferință interguvernamentală organizată cu Macedonia de Nord în iulie 2022 și finalizarea cu succes a reuniunilor de examinare analitică. Consiliul este pregătit să convoace o altă conferință interguvernamentală, fără întârziere și fără decizii politice suplimentare, de îndată ce Macedonia de Nord își va pune în aplicare angajamentul de a finaliza modificările constituționale, astfel cum se menționează în concluziile Consiliului din iulie 2022, în conformitate cu procedurile sale interne. Consiliul invită Macedonia de Nord să accelereze finalizarea acestor modificări. Ulterior, Consiliul este pregătit să deschidă negocierile pentru primul grup tematic, cât mai curând posibil, în conformitate cu cadrul de negociere.
40. Consiliul încurajează toate partidele din parlament să se concentreze pe promovarea reformelor legate de UE și pe procesul de aderare la UE.

41. Consiliul salută nivelul de pregătire al Macedoniei de Nord în domeniile-cheie și subliniază importanța accelerării reformelor orientate către UE și a consolidării în continuare a punerii în aplicare, în special în domeniul elementelor fundamentale și al statului de drept. Macedonia de Nord trebuie să asigure independența, profesionalismul și imparțialitatea sistemului judiciar, lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, precum și reforma administrației publice. Consiliul își exprimă profunda îngrijorare cu privire la unele modificări ale Codului penal, care afectează un număr mare de cazuri de corupție la nivel înalt, precum și cu privire la influența externă nejustificată asupra activității Consiliului Judiciar și a sistemului judiciar. Consiliul solicită, de asemenea, Macedoniei de Nord să își continue eforturile de consolidare a drepturilor fundamentale, inclusiv drepturile persoanelor care aparțin minorităților sau comunităților, a libertății mass-mediei și a libertății de exprimare.
42. Consiliul reamintește necesitatea finalizării revizuirii și a punerii în aplicare a legislației electorale reformate aliniată la recomandările OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția în mod incluziv și în timp util.
43. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul salută progresele realizate, în special în domeniul stabilității fiscale, și încurajează Macedonia de Nord să își continue eforturile pentru a îndeplini mai departe cerințele pieței interne a UE și pentru a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii.
44. Consiliul ia act de faptul că relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere. Consiliul reamintește că este important să se obțină rezultate concrete și să se pună în aplicare, cu bună credință, acordurile bilaterale, inclusiv Acordul de la Prespa cu Grecia și Tratatul de prietenie, bună vecinătate și cooperare cu Bulgaria.

45. Consiliul felicită călduros Macedonia de Nord pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și în special pentru alinierea sa deplină la PESC a UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – o expresie puternică a angajamentului strategic al Macedoniei de Nord față de calea sa către UE. Consiliul salută participarea activă și neîntreruptă a Macedoniei de Nord la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC a UE. De asemenea, Consiliul felicită Macedonia de Nord pentru rolul său activ într-un context geopolitic complex în cursul mandatului său de președinte al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

ALBANIA

46. Consiliul salută organizarea primei conferințe interguvernamentale cu Albania în iulie 2022. Consiliul salută progresele înregistrate în materie de reformă în ultimul an, inclusiv finalizarea cu succes a reuniunilor de examinare analitică. Consiliul așteaptă cu interes să ia următoarele măsuri în cadrul procesului de aderare a Albaniei și să deschidă negocierile pentru primul grup tematic cât mai curând posibil.
47. Consiliul amintește că un dialog politic incluziv și constructiv în această țară rămâne esențial pentru a se impulsiona reformele legate de UE.
48. Consiliul salută progresele înregistrate în special în domeniile fundamentale și, în special în ceea ce privește statul de drept, continuarea punerii în aplicare a reformei cuprinzătoare a justiției și reforma administrației publice. Consiliul salută faptul că procesul de verificare a continuat să înregistreze progrese constante și a produs rezultate concrete. Consiliul subliniază importanța accelerării reformelor orientate către UE și a consolidării în continuare a punerii în aplicare. Consiliul ia act cu satisfacție de rezultatele concrete obținute de structurile speciale de combaterea corupției și a criminalității organizate și de buna cooperare continuă cu agențiile de aplicare a legii ale UE și ale statelor membre. Este necesar să continue eforturile de realizare a unui bilanț solid în lupta împotriva corupției și a criminalității organizate. Este necesară, de asemenea, intensificarea cooperării în materie de investigații, inclusiv cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

49. Consiliul invită Albania să își continue eforturile de a consolida și mai mult protecția drepturilor fundamentale, a libertății mass-mediei și a libertății de exprimare, precum și a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Consiliul încurajează punerea în aplicare a unei reforme cuprinzătoare a sectorului funciar și consolidarea drepturilor de proprietate în mod transparent, inclusiv prin organizarea de consultări cu toate părțile interesate relevante, inclusiv prin abordarea cazurilor de falsificare a documentelor și prin realizarea de progrese rapide în procesul de înregistrare și compensare. Consiliul salută adoptarea legislației secundare privind minoritățile și continuă să îndemne Albania să adopte și să pună în aplicare rapid reglementările restante aferente Legii-cadru din 2017 privind protecția persoanelor care aparțin minorităților naționale, în concordanță cu standardele europene și cu implicarea tuturor părților interesate relevante. De asemenea, Consiliul încurajează Albania să finalizeze toate procesele legate de recensământul național în deplină transparență și în conformitate cu standardele internaționale.
50. În ceea ce privește migrația, Albania ar trebui să își actualizeze în continuare cadrul juridic cu acquis-ul UE. Luând act de progresele înregistrate, Consiliul încurajează Albania să își îndeplinească angajamentul de aliniere la politica UE în domeniul vizelor.
51. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul salută reziliența și redresarea puternică a economiei Albaniei și încurajează această țară să își continue eforturile pentru a îndeplini mai departe cerințele pieței interne a UE și pentru a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii.
52. Consiliul salută implicarea constantă și constructivă a Albaniei în cooperarea regională. Consiliul ia act de faptul că relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională rămân elemente esențiale ale procesului de extindere, precum și ale procesului de stabilizare și de asociere.
53. Consiliul felicită călduros Albania pentru cooperarea sa consecventă în chestiuni de politică externă și în special pentru alinierea sa deplină la PESC a UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE – o expresie puternică a angajamentului strategic al Albaniei față de calea sa către UE. Consiliul salută participarea activă și neîntreruptă a Albaniei la misiunile și operațiile UE din cadrul PSAC a UE. UE felicită, de asemenea, Albania pentru implicarea sa activă, ca membru nepermanent în cadrul Consiliului de Securitate al ONU, în promovarea și apărarea ordinii internaționale bazate pe norme.

TURCIA

54. Consiliul reamintește toate concluziile anterioare ale Consiliului și ale Consiliului European privind relațiile Uniunii Europene cu Turcia, incluzând, în special, interesul strategic al Uniunii Europene față de un mediu stabil și sigur în estul Mării Mediterane și față de dezvoltarea unei relații de cooperare reciproc avantajoase cu Turcia.
55. UE rămâne dispusă să colaboreze cu Turcia într-un mod etapizat, proporțional și reversibil într-o serie de domenii de interes comun, sub rezerva condiționalităților stabilite de membrii Consiliului European din 25 martie 2021 și în concluzii anterioare ale Consiliului European. Consiliul își menține, de asemenea, angajamentul de a susține un dialog deschis și sincer, de a aborda provocările comune și de a coopera în domenii esențiale de interes comun, cum ar fi migrația, sănătatea publică, schimbările climatice, combaterea terorismului și chestiuni regionale. Consiliul constată continuarea dialogurilor la nivel înalt dintre UE și Turcia cu privire la mai multe dintre aceste chestiuni.
56. Consiliul constată cu satisfacție recentele îmbunătățiri ale relațiilor dintre Turcia și Grecia, nutrinnd așteptarea ca acestea să fie durabile. Consiliul salută detensionarea din estul Mării Mediterane, care trebuie să fie menținută.
57. UE a reacționat rapid, cu solidaritate, la cutremurele din februarie 2023 care au lovit sud-estul Turciei, oferind echipe de salvare și sprijin în natură prin intermediul mecanismului de protecție civilă al Uniunii, și a contribuit la mobilizarea unui angajament global de 6 miliarde EUR din partea comunității internaționale.

58. Consiliul se așteaptă în continuare ca Turcia să își asume fără echivoc angajamentul de a întreține relații de bună vecinătate și de a soluționa pe cale pașnică diferendele, inclusiv, dacă este necesar, prin sesizarea Curții Internaționale de Justiție. Consiliul, astfel cum se menționează în concluziile relevante ale Consiliului, precum și în declarația din 21 septembrie 2005, solicită Turciei să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul cadrului de negociere, inclusiv punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere, față de toate statele membre. Recunoașterea tuturor statelor membre este esențială. Turcia trebuie să își normalizeze relațiile cu Republica Cipru și să respecte suveranitatea și integritatea teritorială a tuturor statelor membre ale UE, precum și toate drepturile suverane ale acestora, în conformitate cu dreptul UE și cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.
59. Reamintind concluziile anterioare ale Consiliului și ale Consiliului European, UE își menține angajamentul deplin față de o soluționare cuprinzătoare a problemei cipriote, în cadrul convenit de ONU, în conformitate cu toate rezoluțiile relevante ale CSONU și în concordanță cu principiile pe care se întemeiază UE și cu acquis-ul. Rămâne esențial ca Turcia să se angajeze și să contribuie la o astfel de soluționare pașnică, inclusiv la aspectele sale externe. UE solicită reluarea rapidă a negocierilor și este pregătită să joace un rol activ în sprijinirea tuturor etapelor procesului condus de ONU. Consiliul reamintește importanța statutului zonei Varosha, condamnă toate acțiunile unilaterale ale Turciei care sunt contrare rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU și își reiterează apelurile la anularea imediată a acestora. Consiliul solicită Turciei să respecte rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al ONU, în special Rezoluțiile 541, 550, 789 și 1251.

60. În concordanță cu concluziile Consiliului din anii precedenți și reamintind, de asemenea, angajamentele internaționale ale Turciei în această privință, Consiliul își reiterează preocupările majore cu privire la regresul continuu și profund îngrijorător în domeniul democrației, al statului de drept și al drepturilor fundamentale. Lipsa independenței la nivel de sistem și presiunea nejustificată asupra sistemului judiciar continuă să reprezinte o sursă de îngrijorare serioasă, la fel ca și restricțiile privind libertatea mass-mediei și libertatea de exprimare. Turcia ar trebui să își intensifice cooperarea cu Consiliul Europei și cu organele și instituțiile sale competente, să abordeze principalele recomandări ale acestora, să pună în aplicare pe deplin Convenția europeană a drepturilor omului și alte instrumente internaționale privind drepturile omului la care Turcia este parte, precum și să execute toate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, în conformitate cu articolul 46 din CEDO. Faptul că Turcia continuă să nu execute hotărârile CEDO ridică întrebări cu privire la angajamentele asumate de această țară în ceea ce privește statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale, precum și cu privire la obligațiile sale internaționale. Consiliul solicită Turciei să inverseze urgent tendințele negative din toate aceste domenii și să abordeze în mod credibil numeroasele deficiențe grave identificate în raportul Comisiei.
61. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul încurajează Turcia să continue să pună în aplicare măsuri pentru a reveni la politici macroeconomice mai orientate către stabilitate și să abordeze preocupările persistente cu privire la buna funcționare a economiei de piață a Turciei, inclusiv cu privire la mediul instituțional și de reglementare. Consiliul reamintește de asemenea necesitatea ca Turcia să își îndeplinească obligațiile în ceea ce privește punerea în aplicare a uniunii vamale UE-Turcia, asigurând aplicarea efectivă a acesteia în raport cu toate statele membre. Totodată, Consiliul reiterează faptul că libera circulație a produselor, inclusiv a celor cu dublă utilizare, nu ar trebui să poată conduce la eludarea măsurilor restrictive ale UE.

62. Declarația UE-Turcia din 2016 rămâne cadrul esențial pentru cooperarea în domeniul migrației și continuă să dea rezultate. În concordanță cu concluziile Consiliului European din octombrie 2021, Consiliul se așteaptă ca Turcia să asigure punerea în aplicare deplină și nediscriminatorie a Declarației UE-Turcia, inclusiv față de Republica Cipru, să reia returnările și să prevină sosirile ilegale. Punerea în aplicare deplină și eficace a Acordului de readmisie UE-Turcia și cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne cu toate statele membre ale UE rămân esențiale. Consiliul subliniază necesitatea ca Turcia să se alinieze la politica UE în domeniul vizelor.
63. Consiliul ia act cu profundă îngrijorare de faptul că politica externă a Turciei, astfel cum se detaliază în raportul Comisiei, intră din ce în ce mai mult în contradicție cu prioritățile UE din cadrul politicii externe și de securitate comune și își reiterează așteptarea fermă ca Turcia să își intensifice alinierea la pozițiile și măsurile restrictive din cadrul PESC a UE, ca o chestiune de maximă prioritate. Deși Consiliul recunoaște rolul constructiv jucat de Turcia în facilitarea exportului de cereale ucrainene, Consiliul regretă profund faptul că Turcia nu s-a aliniat la măsurile restrictive ale UE adoptate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și subliniază importanța capitală a prevenirii eludării acestora.
64. Consiliul constată cu regret faptul că Turcia continuă să se îndepărteze de Uniunea Europeană și reamintește concluziile sale anterioare care afirmă că, drept urmare, negocierile de aderare cu Turcia au ajuns practic într-un punct mort și că nu mai poate fi luată în considerare deschiderea sau închiderea altor capitole.

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

65. Consiliul ia notă de raportul Comisiei din 8 noiembrie 2023 privind Bosnia și Herțegovina și de recomandarea acesteia și așteaptă cu interes viitoarele dezbateri pe această temă din cadrul Consiliului European.

66. Consiliul salută eforturile de reformă întreprinse de Bosnia și Herțegovina în urma acordării statutului de țară candidată în decembrie 2022. Consiliul încurajează Bosnia și Herțegovina să asigure înregistrarea de progrese durabile pentru îndeplinirea celor 14 priorități-cheie stabilite în avizul Comisiei privind cererea transmisă de Bosnia și Herțegovina de aderare la UE, astfel cum a fost aprobat de Consiliu în 2019, inclusiv prin punerea în aplicare a tuturor măsurile rămase care sunt specificate în recomandarea Comisiei privind statutul de țară candidată, ținând seama de concluziile Consiliului European din iunie 2022. În pofida evoluțiilor negative din entitatea *Republica Srpska*, s-au parcurs etape și s-au luat angajamente importante în direcția îndeplinirii priorităților-cheie. Consiliul încurajează înregistrarea de noi progrese necesare cu privire la reforme. Consiliul reamintește importanța asigurării conformității depline a tuturor legilor adoptate cu acquis-ul UE și cu standardele europene, inclusiv cu recomandările Comisiei de la Veneția. UE este pregătită să ofere în continuare ajutor Bosniei și Herțegovinei pentru reformele sale și punerea în aplicare susținută a acestora, inclusiv pentru cele axate pe aderarea la UE.
67. În ceea ce privește mecanismele instituționale care au fost create prin Acordul de pace de la Dayton, Bosnia și Herțegovina trebuie să întreprindă reforme constituționale și electorale suplimentare pentru a asigura egalitatea și nediscriminarea tuturor cetățenilor, în special prin aplicarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) în cauza Sejdić-Finci. Consiliul își reiterează solicitarea pentru un proces incluziv de reforme constituționale și electorale limitate, prin intermediul unui dialog veritabil și în conformitate cu standardele europene care să elimine toate formele de inegalitate și discriminare din cadrul procesului electoral. Consiliul subliniază că nu ar trebui luată nicio măsură legislativă sau politică care să îngreuneze executarea hotărârii pronunțate în cauza Sejdić-Finci și a hotărârilor conexe ale CEDO sau care să agraveze mai mult diviziunile.
68. Consiliul îndeamnă toți actorii politici din Bosnia și Herțegovina să se abțină de la retorica și acțiunile provocatoare de dezbinare și să renunțe la acestea, inclusiv la cele care pun sub semnul întrebării suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a țării, și să pună capăt glorificării criminalilor de război condamnați, precum și să promoveze în mod activ reconcilierea.

69. Consiliul își reafirmă în continuare angajamentul neechivoc față de perspectiva europeană a Bosniei și Herțegovinei, ca țară unică, unită și suverană.
70. Consiliul este profund îngrijorat în legătură cu legislația și inițiativele din cadrul entității *Republica Srpska* care contravin căii către UE a Bosniei și Herțegovinei, inclusiv retorica secesionistă și punerea sub semnul întrebării a ordinii constituționale a țării. Consiliul deplânge adoptarea de legislație în cadrul entității *Republica Srpska* privind inaplicabilitatea deciziilor Curții Constituționale a Bosniei și Herțegovinei în cadrul entității. Consiliul subliniază că trebuie respectate suveranitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, inclusiv hotărârile Curții Constituționale, precum și personalitatea internațională ale Bosniei și Herțegovinei. Orice acțiune împotriva acestor principii va avea consecințe grave.
71. Consiliul constată progresele limitate și subliniază necesitatea consolidării statului de drept, inclusiv prin adoptarea unei noi legi privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor și prin adoptarea legii privind instanțele. UE solicită Bosniei și Herțegovinei să ia măsuri decisive pentru a combate corupția și criminalitatea organizată astfel încât să obțină rezultate vizibile în ceea ce privește anchetele și condamnările, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. UE salută începerea funcționării punctului de contact Europol. Hotărârile Curții Constituționale trebuie respectate pe deplin.
72. Consiliul constată că s-au depus eforturi limitate în domeniul drepturilor fundamentale, dar salută desemnarea Ombudsmanului drept mecanism de prevenire a torturii și invită Bosnia și Herțegovina să își intensifice în mod semnificativ eforturile de reformă privind drepturile omului, egalitatea de gen și nediscriminarea, în special prin combaterea violenței domestice, a violenței împotriva femeilor și a violenței bazate pe gen și prin asigurarea respectării drepturilor persoanelor LGBTI.

73. Consiliul regretă regresul în ceea ce privește libertatea de exprimare și libertatea mass-mediei și îndeamnă Bosnia și Herțegovina să asigure siguranța jurnaliștilor și măsuri judiciare adecvate în cazurile de amenințări și violență. Consiliul regretă reintroducerea sancțiunilor penale pentru defăimare în entitatea *Republica Srpska* și regretă adoptarea recentă, în prima lectură, în adunarea entității, a unui proiect de lege prin care grupurile societății civile sunt calificate drept „agenți străini”, ceea ce reprezintă un motiv serios de îngrijorare.
74. Consiliul salută faptul că s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește reforma administrației publice, în special adoptarea legii privind libertatea de acces la informații. Consiliul se așteaptă să se ia măsuri suplimentare pentru a se asigura o funcție publică profesionistă și depolitizată. În plus, pentru a asigura coordonarea alinierii legislative, Consiliul încurajează ferm Bosnia și Herțegovina să elaboreze un program național pentru adoptarea acquis-ului.
75. Consiliul salută măsurile pozitive luate pentru a îmbunătăți gestionarea și coordonarea migrației, în special adoptarea unei legi privind străinii. UE invită această țară să se alinieze pe deplin la politica UE în domeniul vizelor, să încheie acordul Frontex privind statutul cu UE și să asigure accesul la azil.
76. Referitor la criteriile economice, Consiliul constată că Bosnia și Herțegovina se află încă într-un stadiu incipient al înființării unei economii de piață funcționale.
77. Consiliul salută reînnoirea mandatului EUFOR Althea, care continuă să joace un rol esențial pentru sprijinul acordat autorităților din Bosnia și Herțegovina în menținerea unui mediu sigur și securizat pentru toți cetățenii.
78. Consiliul reiterează importanța cooperării continue între actorii internaționali și își exprimă sprijinul pentru misiunea Înaltului Reprezentant și a biroului acestuia în vederea îndeplinirii Agendei 5+2.

79. Consiliul încurajează Bosnia și Herțegovina să se implice în continuare activ în cooperarea regională și în relațiile de bună vecinătate și să ratifice rapid toate acordurile privind mobilitatea regională din cadrul Procesului de la Berlin.
80. Consiliul salută îmbunătățirea semnificativă de către Bosnia și Herțegovina a alinierii sale la politica externă și de securitate comună a UE, semnalând angajamentul său clar față de calea către aderarea la UE. Consiliul încurajează Bosnia și Herțegovina să continue această tendință pozitivă și invită Bosnia și Herțegovina să asigure punerea în aplicare deplină a măsurilor restrictive, inclusiv în ceea ce privește Rusia și Belarus.

KOSOVO

81. Consiliul salută angajamentul continuu al Kosovoului pentru calea sa europeană și reformele aferente. UE este pregătită să ofere în continuare ajutor Kosovoului pentru reformele sale și punerea în aplicare susținută a acestora, inclusiv pentru cele axate pe aderarea la UE. Consiliul așteaptă cu interes intrarea în vigoare a liberalizării vizelor pentru Kosovo la 1 ianuarie 2024.
82. Consiliul salută progresele importante înregistrate în ceea ce privește reforma electorală, care dă curs recomandărilor reiterate de-a lungul timpului de către misiunile succesive ale UE de observare a alegerilor și încurajează Kosovo să pună în aplicare noua legislație înainte de următoarele alegeri generale.
83. Consiliul constată progresele limitate în ceea ce privește supremația legii, lupta împotriva criminalității organizate și lupta împotriva corupției și invită Kosovo să îmbunătățească punerea în aplicare a instrumentelor existente pentru a proteja integritatea, independența și eficiența sistemului judiciar și să continue reforma administrației publice. Ar trebui realizate progrese suplimentare pentru a promova în mod eficace drepturile fundamentale, inclusiv egalitatea de gen, precum și drepturile comunităților nemajoritare și ale persoanelor LGBTI, și pentru a asigura protecția deplină a patrimoniului cultural și religios. Consiliul îndeamnă Kosovo să pună în aplicare legea privind prevenirea și protecția împotriva violenței domestice, a violenței împotriva femeilor și a violenței bazate pe gen. Kosovo ar trebui să pună în aplicare fără întârziere hotărârea Curții Constituționale privind mănăstirea Dečani. Consiliul își reiterează îngrijorarea cu privire la lipsa libertății de exprimare și la pluralismul limitat în nordul Kosovoului.

84. Consiliul este profund îngrijorat de situația din nordul Kosovoului, inclusiv în materie de securitate. Mai multe acțiuni întreprinse unilateral de Kosovo și de Serbia, precum și demisia colectivă a sârbilor kosovari din instituțiile kosovare și boicotarea de către aceștia a alegerilor locale din aprilie din nordul Kosovoului au sporit și mai mult tensiunile. Consiliul condamnă cu fermitate actele de violență comise la 29 mai 2023 de protestatarii sârbi kosovari împotriva cetățenilor, trupelor KFOR, autorităților de aplicare a legii și mass-mediei. Ar trebui organizate noi alegeri locale în nordul Kosovoului cât mai curând posibil, iar sârbii kosovari ar trebui să participe activ, fără nicio condiție prealabilă. Sârbii kosovari ar trebui, de asemenea, să revină în instituțiile pe care le-au părăsit. Revenirea lor ar trebui facilitată de Kosovo și încurajată de Serbia.

Consiliul reamintește că, în conformitate cu declarația din 3 iunie a Înaltului Reprezentant în numele UE, UE aplică măsuri reversibile în raport cu Kosovo, din cauza lipsei unor acțiuni decisive pentru dezamorsarea tensiunilor din nordul Kosovoului. Consiliul salută faptul că Kosovo a luat măsuri pentru a răspunde unora dintre solicitările UE. Consiliul reamintește că UE este dispusă să retragă măsurile dacă se vor face progrese în legătură cu satisfacerea solicitărilor actuale ale UE. Consiliul va rămâne atent la această chestiune și va reveni asupra sa pe baza unui raport al Înaltului Reprezentant cu privire la îndeplinirea acestor solicitări.

Consiliul reiterează faptul că nu există nicio justificare pentru violență și condamnă cu fermitate atacul violent împotriva poliției din Kosovo din 24 septembrie 2023. Consiliul ia act de îmbunătățirea cooperării poliției din Kosovo cu EULEX în legătură cu acest atac. Consiliul salută prezența consolidată a KFOR, în special la granița/linia de demarcație dintre Kosovo și Serbia. Kosovo și Serbia trebuie să depună în continuare eforturi susținute pentru detensionarea situației, să se abțină de la acțiuni unilaterale și provocatoare care ar putea genera tensiuni și violență și să pună capăt retoricii care generează dezbinări. Consiliul reamintește că, în conformitate cu concluziile Consiliului European din 26-27 octombrie 2023, faptul că părțile nu dezamorsează tensiunile va avea consecințe.

85. Consiliul se așteaptă ca atât Kosovo, cât și Serbia să găsească o soluție durabilă la situația din nordul Kosovoului, care să garanteze siguranța, securitatea și democrația participativă pentru toți cetățenii.
86. Consiliul se așteaptă ca Kosovoul să se angajeze fără întârziere în dialogul facilitat de UE, cu bună-credință și cu deschidere către compromis în vederea ajungerii la un acord cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic cu Serbia cu privire la normalizarea relațiilor, în conformitate cu dreptul internațional și acquis-ul UE. Acest acord ar trebui să abordeze toate chestiunile-cheie nesoluționate și, astfel, să contribuie la stabilitatea regională. Normalizarea relațiilor și punerea în aplicare a angajamentelor din cadrul dialogului sunt condiții esențiale pe calea europeană a ambelor părți și, dacă nu se înregistrează progrese, ambele riscă să piardă oportunități importante.
87. Consiliul salută Acordul privind calea către normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia și anexa de punere în aplicare a acestuia, adoptate în februarie și martie 2023, și regretă că cele două părți nu pun în aplicare acest acord, nici celelalte acorduri la care s-a ajuns în cadrul dialogului facilitat de UE, condus de Înaltul Reprezentant și sprijinit de reprezentantul special al UE. Consiliul solicită Kosovoului și Serbiei să asigure respectarea deplină și punerea în aplicare a acestor acorduri, fără întârziere sau condiții prealabile. Aceasta include instituirea asociației/comunității municipalităților cu majoritate sârbă. Consiliul salută disponibilitatea Kosovoului și a Serbiei de a accepta proiectul de statut prezentat părților de către mediatorul UE, plecând de la premisa că trebuie depuse eforturi suplimentare pe această bază.
88. Consiliul solicită reprezentantului special al UE pentru dialogul Belgrad-Priștina și alte chestiuni regionale din Balcanii de Vest să actualizeze ordinea de zi a următoarei reuniuni a Grupului special pentru normalizare din Kosovo, pentru a reflecta obligațiile Kosovoului care decurg din acord și din anexa de punere în aplicare a acestuia.
89. Consiliul reiterează importanța activității Camerelor Specializate pentru Kosovo și a Parchetului specializat, precum și sprijinul său pentru acestea, și subliniază disponibilitatea sa de a le sprijini în punerea în aplicare a mandatului lor.

90. Consiliul reamintește importanța cooperării strânse a Kosovoului cu misiunea EULEX, precum și cu alți actori internaționali relevanți.
91. În ceea ce privește criteriile economice, Consiliul constată că Kosovo se situează între un stadiu incipient și un anumit nivel de pregătire pentru dezvoltarea unei economii de piață funcționale.
92. Consiliul solicită Kosovoului să se implice de urgență în mod activ și constructiv în activitățile de cooperare regională și să își îndeplinească angajamentele asumate în cadrul CEFTA și al Acordului de stabilizare și de asociere, inclusiv prin renunțarea la decizia sa de a interzice importul de mărfuri din Serbia. Consiliul salută ratificarea de către Kosovo a trei „acorduri din cadrul Procesului de la Berlin” privind libera circulație și recunoașterea reciprocă a calificărilor, la care s-a ajuns în 2022.
93. Consiliul salută condamnarea fermă de către Kosovo a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, orientarea sa geostrategică clară, precum și alinierea sa voluntară la politica externă și de securitate comună a UE și continuarea punerii în aplicare a măsurilor restrictive ale UE, care reprezintă o expresie puternică a alegerii strategice a Kosovoului și a poziției sale într-o comunitate de valori.

UCRAINA

94. Consiliul își reiterează condamnarea fermă a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Consiliul reamintește sprijinul ferm al Uniunii Europene pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială ale Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional, precum și pentru dreptul inerent al acesteia la autoapărare împotriva agresiunii Rusiei. UE va continua să sprijine Ucraina și poporul ucrainean împotriva războiului în curs al Rusiei, atât timp cât este nevoie.
95. Consiliul salută progresele substanțiale înregistrate de Ucraina în direcția îndeplinirii obiectivelor care stau la baza statutului său de țară candidată, în pofida faptului că Ucraina este atacată.
96. Consiliul ia notă de raportul Comisiei din 8 noiembrie 2023 privind Ucraina și de recomandările acesteia și așteaptă cu interes viitoarele dezbateri pe această temă din cadrul Consiliului European.

97. UE este pregătită să ofere în continuare sprijin Ucrainei pentru reformele sale și punerea în aplicare susținută a acestora, inclusiv pentru cele axate pe aderarea la UE, și își menține angajamentul de a sprijini repararea, redresarea și reconstrucția Ucrainei.
98. Consiliul recunoaște angajamentul Ucrainei de a pune în aplicare în mod cuprinzător și consecvent reformele privind statul de drept și reformele judiciare și ale administrației publice, salutând progresele înregistrate în acest sens, și încurajează Ucraina să continue cu hotărâre aceste reforme, care rămân vitale pentru consolidarea rezilienței Ucrainei și pentru realizarea de progrese suplimentare în procesul de extindere.
99. Consiliul salută existența cadrului legislativ și instituțional privind drepturile fundamentale și salută alinierea legislației Ucrainei privind mass-media la acquis-ul UE privind serviciile mass-media audiovizuale.
100. În ceea ce privește lupta împotriva corupției, Consiliul salută progresele înregistrate în asigurarea funcționării independente și eficiente a instituțiilor anticorupție. Ucraina ar trebui să continue să își consolideze și mai mult instituțiile și măsurile anticorupție și să își îmbunătățească suplimentar rezultatele privind anchetele și condamnările, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. În ceea ce privește măsurile menite să limiteze influența excesivă a oligarhilor, Consiliul recunoaște soluțiile sistemice importante întreprinse și se așteaptă la continuarea progreselor în acest sens. Consiliul salută progresele înregistrate în ceea ce privește alinierea legislației Ucrainei privind combaterea spălării banilor la standardele GAFI. Consiliul ia act de măsurile luate în ceea ce privește drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale și așteaptă cu interes măsurile suplimentare recomandate de Comisia de la Veneția.
101. Din cauza agresiunii în curs a Rusiei, realizarea politicii monetare și guvernarea economică în general au întâmpinat dificultăți excepționale în Ucraina. Funcționarea economiei de piață a țării și independența autorităților sale de reglementare, în special a Băncii Centrale, care a luat deja măsuri decisive, sunt deosebit de importante, ținând seama și de eforturile de reconstrucție.

102. Consiliul felicită Ucraina pentru eforturile de a-și consolida securitatea energetică și independența aprovizionării. În contextul atacurilor constante împotriva infrastructurii energetice a Ucrainei, UE este pregătită să ofere în continuare sprijin pentru consolidarea rezilienței sistemului energetic al Ucrainei.
103. Consiliul pune accentul pe aprofundarea în continuare a cooperării sectoriale a UE cu Ucraina și a integrării acesteia pe piața unică a UE pe baza unei puneri în aplicare consolidate a Acordului de asociere UE-Ucraina, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.
104. Consiliul salută angajamentul strategic al Ucrainei față de calea către aderarea la UE și gradul său ridicat de aliniere la pozițiile și măsurile restrictive din cadrul politicii externe și de securitate comune a UE. UE încurajează Ucraina să continue această evoluție pozitivă către alinierea deplină, inclusiv în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale.

REPUBLICA MOLDOVA

105. Consiliul salută progresele substanțiale înregistrate de Moldova către îndeplinirea obiectivelor care stau la baza statutului său de țară candidată, în fața provocărilor semnificative generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de acțiunile hibride împotriva Moldovei înseși.
106. Consiliul ia notă de raportul Comisiei din 8 noiembrie 2023 privind Moldova și de recomandările acesteia și așteaptă cu interes viitoarele dezbateri pe această temă din cadrul Consiliului European.
107. UE este pregătită să ofere în continuare sprijin Moldovei pentru reformele sale și punerea în aplicare susținută a acestora, inclusiv pentru cele axate pe aderarea la UE.
108. În ceea ce privește elementele fundamentale, Consiliul recunoaște angajamentul clar al Moldovei față de procesul său de reformă și măsurile decisive luate și subliniază importanța menținerii unor progrese durabile și tangibile în materie de reformă, în special în domeniul statului de drept, al justiției și al drepturilor fundamentale, inclusiv al drepturilor persoanelor care aparțin minorităților.

109. Consiliul încurajează Moldova să continue progresele în ceea ce privește reforma cuprinzătoare a justiției, inclusiv procesul de verificare, precum și lupta împotriva corupției, cu accent pe consolidarea instituțiilor relevante și pe obținerea în continuare de rezultate vizibile în ceea ce privește anchetele și condamnările, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. Consiliul salută abordarea sistemică a Moldovei referitoare la dezoligarhizare și încurajează continuarea punerii în aplicare a planului de acțiune.
110. Consiliul ia act de constatările preliminare ale OSCE/ODIHR, care indică faptul că alegerile locale din 5 noiembrie au fost pașnice și gestionate eficient în circumstanțe dificile. Cu toate acestea, au fost observate efecte negative asupra procesului electoral, atât din cauza ingerințelor străine, cât și din cauza măsurilor restrictive, impuse ca urmare a preocupărilor legate de securitatea națională. În perspectiva viitoarelor alegeri prezidențiale și parlamentare, Consiliul invită Moldova să se asigure că măsurile de combatere a ingerințelor răuvoitoare sunt în conformitate cu standardele internaționale.
111. Consiliul salută reziliența Moldovei în fața acțiunilor hibride fără precedent ale Rusiei și reconfirmă sprijinul UE în acest sens, inclusiv prin intermediul misiunii de parteneriat a UE în Moldova.
112. Consiliul felicită Moldova pentru eforturile de a-și consolida securitatea energetică și independența aprovizionării. Moldova trebuie să își sporească în continuare capacitatea de generare și să consolideze măsurile legate de energia din surse regenerabile și de eficiența energetică, în special cu ajutorul pachetului de sprijin pentru Moldova.
113. Recunoscând progresele înregistrate în ceea ce privește reformele din sectorul economic și financiar, Consiliul subliniază importanța continuării reformelor economice transformatoare, a cooperării sectoriale și a integrării Moldovei pe piața internă a UE, pe baza unei puneri în aplicare consolidate a Acordului de asociere UE-Moldova, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.

114. Consiliul salută eforturile susținute ale Moldovei de a-și consolida administrația publică și cadrul de gestionare a finanțelor publice și invită Moldova să își consolideze în continuare capacitatea administrativă și instituțională la toate nivelurile. Angajamentul sistemic față de societatea civilă în ceea ce privește reformele ar trebui să continue, cu consultări mai rapide și mai transparente în procesul legislativ.
115. Consiliul își reafirmă angajamentul de a sprijini suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional.
116. Consiliul salută poziția fermă și principială a Moldovei de a condamna agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei. Consiliul salută angajamentul strategic al Moldovei față de calea către aderarea la UE și creșterea semnificativă a gradului său de aliniere la pozițiile și măsurile restrictive din cadrul politicii externe și de securitate comune a UE. UE încurajează Moldova să continue această evoluție pozitivă către alinierea deplină, inclusiv în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale.

GEORGIA

117. Consiliul ia notă de raportul Comisiei din 8 noiembrie 2023 privind Georgia și de recomandările acesteia și așteaptă cu interes viitoarele dezbateri pe această temă din cadrul Consiliului European.
118. Consiliul invită Georgia să manifeste un angajament clar față de valorile UE, să înregistreze în continuare progrese cu privire la agenda de reformă și să îndeplinească condițiile specificate de Comisie în mod incluziv, semnificativ și ireversibil, pentru a avansa în direcția aderării viitoare la UE.
119. Consiliul ia act cu satisfacție de aspirațiile reale ale majorității covârșitoare a poporului georgian pentru aderarea la UE. Consiliul salută cadrul legislativ în general bun, structura instituțională și dinamismul societății civile, inclusiv organizațiile de supraveghere, și reamintește că aceste elemente oferă Georgiei o bază solidă pentru a promova reformele democratice și ale statului de drept.

120. Referitor la unele dintre elementele fundamentale ale extinderii, Consiliul recunoaște în special progresele generale înregistrate în ceea ce privește reforma administrației publice, achizițiile publice și reformele economice. Consiliul salută pregătirea generală a Georgiei în vederea asumării obligațiilor care decurg din calitatea de stat membru, încurajează un nivel susținut de aliniere la acquis-ul și standardele UE, aprofundarea în continuare a cooperării sectoriale cu UE, pe baza unei puneri în aplicare consolidate a Acordului de asociere UE-Georgia, inclusiv a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare. De asemenea, încurajează Georgia să îndeplinească în continuare criteriile de referință privind liberalizarea vizelor.
121. Consiliul face apel la toți actorii politici din Georgia să demonstreze o cooperare și un dialog constructive, să depășească polarizarea și să se abțină de la acțiuni care ar putea adânci și mai mult tensiunile politice și ar putea afecta instituțiile democratice și agenda de reforme ale țării. În plus, Consiliul reamintește că Georgia s-a angajat să garanteze că societatea civilă este în măsură să funcționeze liber și să participe în mod activ, incluziv și semnificativ la procesul de elaborare a politicilor. Acest lucru ar asigura un progres mai eficace și mai sustenabil al reformelor în domeniile fundamentale, în special statul de drept și drepturile fundamentale.
122. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța combaterii dezinformării și a acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine împotriva UE și a valorilor sale și solicită Georgiei să ia măsuri semnificative în acest sens.
123. Consiliul reiterează faptul că buna funcționare a instituțiilor democratice și reformele legate de justiție și statul de drept ar trebui să rămână o prioritate pentru această țară. Consiliul subliniază că independența deplină, responsabilitatea și imparțialitatea tuturor instituțiilor statului, în special a instituțiilor judiciare, de urmărire penală și monetare, trebuie consolidate și garantate în continuare, în conformitate cu standardele europene și cu recomandările Comisiei de la Veneția. Consiliul subliniază importanța obținerii de rezultate vizibile în ceea ce privește anchetele în cazurile de corupție și criminalitate organizată și a punerii în aplicare a unor acțiuni de dezoligarhizare, printr-o abordare sistemică.

124. În ceea ce privește reforma electorală, Consiliul reamintește că un cadru solid, în conformitate cu standardele europene și internaționale, rămâne vital pentru consolidarea democrației. Consiliul solicită Georgiei să asigure un proces electoral liber, echitabil și competitiv, în special în 2024, și să pună în aplicare pe deplin recomandările făcute de OSCE/ODIHR și de Consiliul Europei/Comisia de la Veneția în urma alegerilor anterioare.
125. Consiliul reiterează faptul că Georgia trebuie să facă posibilă respectarea deplină a drepturilor fundamentale, inclusiv libertatea și pluralismul mass-mediei, dreptul la libertatea de opinie, de întrunire și de exprimare, precum și protecția persoanelor LGBTI împotriva intimidării, a violenței și a discriminării.
126. Consiliul reafirmă sprijinul UE pentru suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Georgiei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional și subliniază că UE își menține angajamentul ferm față de soluționarea pașnică a conflictelor și politica sa de nerecunoaștere și implicare, inclusiv prin prezența misiunii de monitorizare a UE în Georgia.
127. Consiliul subliniază așteptările sale ferme ca Georgia să crească semnificativ gradul de aliniere la pozițiile din cadrul politicii externe și de securitate comune a UE și la măsurile restrictive, inclusiv în conformitate cu principiile suveranității și integrității teritoriale. De asemenea, acesta solicită Georgiei să facă o prioritate din inversarea tendinței negative și să înregistreze progrese în direcția alinierii depline. Acest lucru ar fi dovada clară a alegerii strategice a țării pentru aderarea la UE. Consiliul încurajează Georgia să continue buna cooperare cu UE în ceea ce privește prevenirea eludării măsurilor restrictive ale UE, inclusiv a celor împotriva Rusiei și Belarusului.
-